

Shabbos HaGadol 2021

Why the Need To Be Slaves?

בראשית פרשת לך לך פרק טו

(יב) וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא וַתְּרַדְמָה נִפְלְאָה עַל אַבְרָם וְהָנָה אִמְתָּה חֲשֹׁכָה גְדֹלָה נִפְלְאָה עָלָיו:
 (יג) וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע מִדַּע כִּי גַר יִהְיֶה וְרַעַף בְּאַרְצֵךָ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעַנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:
 (יד) וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גָּדוֹל:

As the sun was about to set, a deep sleep fell upon Abram, and a great dark dread descended upon him.
 And He said to Abram, "Know well that your offspring shall be strangers in a land not theirs, and they shall be enslaved and oppressed four hundred years;
 but I will execute judgment on the nation they shall serve, and in the end they shall go free with great wealth.

רמב"ן בראשית פרשת לך לך פרק יב

ודע כי אברהם אבינו חטא חטא גדול בשגגה שהביא אשתו הצדקת במכשול עון מפני פחדו פן יהרגוהו, והיה לו לבטוח בשם שיציל אותו ואת אשתו ואת כל אשר לו, כי יש באלהים כח לעזור ולהציל. גם יציאתו מן הארץ, שנצטווה עליה בתחילה, מפני הרעב, עון אשר חטא, כי האלהים ברעב יפדנו ממות. ועל המעשה הזה נגזר על זרעו הגלות בארץ מצרים ביד פרעה.

תלמוד בבלי מסכת נדרים דף לב עמוד א

אמר רבי אבהו אמר רבי אלעזר: מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו למצרים מאתים ועשר שנים? מפני שעשה אנגריא בת"ח, שנאמר: יגורק את חניכיו ילידי ביתו, ושמואל אמר: מפני שהפריזו על מדותיו של הקב"ה, שנא': ידבמה אדע כי אירשנה

Maharal Gevuros Hashem # 9

דברים פרשת ואתחנן פרק ד

(כ) וְאַתְּכֶם לָקַח יְקֹנֶךָ וַיּוֹצֵא אֶתְכֶם מִכּוּר הַבְּרָזִל מִמִּצְרַיִם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם נִחְלָה כִּיֹּם הַזֶּה:
 but you the LORD took and brought out of Egypt, that iron blast furnace, to be His very own people, as is now the case.

רש"י - מכור - הוא כלי שמזקקים בו את הזהב:

וְתוֹכָהּ לומר שדעת רבותינו ז"ל, כי השם יתברך הביא את זרע אברהם בגלות, מפני שלא היה אברהם מתחזק כל כך באמונה, לכן הביא השם יתברך זרעו בגלות כדי שיקנו האמונה, וידעו כח מעשיו שהוא עושה לאוהביו וגבורותיו אשר עושה לאויביו, כמו שעשה למצרים מן מכות הגדולות והנוראות, והטובה שעשה לאוהביו, וכמו שמשמע מן הכתוב שכל אשר היה עושה הוא יתברך שידעו שמו וגבורתו תמיד. ולפיכך

Rav Eliyahu Dessler – Michtav M'Eliyahu 1:158-9

וכן בכל פעם שהי' צורך לתת אפשרות לצדיק להתעלות במדרגה גדולה עליונה מאד, נורק הצדיק אל סביבת השפלים היותר גרועים למען ילמד מהם את פחיתות הרע ויתאמץ בטוב עד מרום קצו. ודבר זה מצינו פעמים רבות בתורה, נציין איזה מהם:

(א) «מתחילה עובדי ע"ז היו אבותינו כר"» — למה מתחילין לספר את הגדת יציאת מצרים בזה? וכי מתיחסים אנו בתרח אבי אברהם? אלא שמספרים מגדולתו של אאע"ה, כי בהיותו בין עובדי ע"ז מכמה דורות (י' דורות מנח כו' וכולן היו מכעיסין ובאין — אבות פרק ה'), על כן כשהכיר אברהם את בוראו והשיג את הטומאה הנוראה שבכל סביביו, ע"י זה עלה אברהם אע"ה אל קצה הקדושה, עד כי אמיצות קדושתו היתה כ"כ שבכל הדורות עד סוף הבריאה לא תתבטל עוד, ומשורש קדושתו יצמח מלך המשיח ותכלית הבריאה בסוף הדורות.

וכן בכל פעם שהי' צורך לתת אפשרות לצדיק להתעלות במדרגה גדולה עליונה מאד, נורק הצדיק אל סביבת השפלים היותר גרועים למען ילמד מהם את פחיתות הרע ויתאמץ בטוב עד מרום קצו. ודבר זה מצינו פעמים רבות בתורה, נציין איזה מהם:

(א) «מתחילה עובדי ע"ז היו אבותינו כר"» — למה מתחילין לספר את הגדת יציאת מצרים בזה? וכי מתיחסים אנו בתרח אבי אברהם? אלא שמספרים מגדולתו של אאע"ה, כי בהיותו בין עובדי ע"ז מכמה דורות (י' דורות מנח כו' וכולן היו מכעיסין ובאין — אבות פרק ה'), על כן כשהכיר אברהם את בוראו והשיג את הטומאה הנוראה שבכל סביביו, ע"י זה עלה אברהם אע"ה אל קצה הקדושה, עד כי אמיצות קדושתו היתה כ"כ שבכל הדורות עד סוף הבריאה לא תתבטל עוד, ומשורש קדושתו יצמח מלך המשיח ותכלית הבריאה בסוף הדורות.

Noraos HaRav 4:166-7

There are two types of slaves, two relationships between master and slave: Sometimes the slave is owned by the individual, and sometimes the slave is the property of the state. Throughout history, slaves have often been owned by the individual. For example, in ancient Greece, slaves were owned by individuals. The same was true in the United States, before the Emancipation Proclamation. Slaves were the individual property of the master. One who wanted, could buy a slave. However, there is slavery in Russia,¹⁷ the slaves are not owned by the individual, because individual private property has been abandoned in Russia. The slaves are owned by the state. The same is true for China. The same was true in Nazi Germany. The concentration camps were not owned by individuals. They were the property of the state.

What is the difference between being owned by a state, or being owned by an individual? Of course, both forms of bondage are doubtlessly degrading. However, there is a distinction between private and public bondage.

At the individual level, some personal relationship between master and slave may develop. The slave may attain a position of power in the master's household. He may, *de facto*, run the household. The best example is Joseph.

Joseph stayed in *Potiphar's* home, and in their master-slave relationship there was confidence and complete trust.

However, if the slave is the property of the State, of the cold, merciless, cruel corporate state, then no personal relationship is imaginable. The state is a cruel master. The supervisors are as cruel on the first day, as they are on the last day. No friendship, no sympathy will ever be aroused. There can be no personal

~~might be just like your colleague but on the mind of a master.~~

R. Shalom Mordekhai Schwadron raises a different argument for the significance of private property. When everything becomes communal, no one feels personally responsible to help out those in distress. Not only that, but anyone who wants to help has no right to take money from what has become public funds. R. Schwadron depicts Sodom as a socialist society and sees that as the source of their refusal to give charity. He writes that "all share in the *kupa* and therefore it is impossible for a pauper to come from elsewhere, because if that pauper takes a penny, he has taken from communal funds and everyone loses, and it was as in Russia when everything belonged to all and therefore, no one was allowed to give charity."²¹

Yitzchok Blau: Tradition 2007

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יא עמוד ב

אוימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים וגו' - אמר רבא: בתחילה בחומר ובלבנים, ולבסוף ובכל עבודה בשדה. את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך - אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: שהיו מחליפין מלאכת אנשים לנשים ומלאכת נשים לאנשים.

שמות פרשת בשלה פרק טו

(יז) תבאמו ותטעמו ביהר נתלתה מכוון לשבתה פעלת יקנך מקדש אדני כוננו ידך:

MAharal – Gur Aryeh

מקדש של מטה מכוון נגד מקדש של מעלה.
פי' הרא"ם דמשמע דהמקדש הוא עיקר שבתו של הקב"ה וזה לא יתכן דהא כתיב השמים כסאי והארץ הדום רגלי לפיכך פירש רש"י ^{אוצר החכמה} שהוא מכוון נגד מקדש של מעלה, ואין בדבריו ממש דהא שלמה אמר האמנם ישב אלהים על הארץ, אבל למדו רז"ל מדכתיב מכוון לשבתך, ולא כתיב מקום לשבתך כי לשון מכוון דהוא לשון את המכונות דספר מלכים כלומר שהמקדש של מטה הוא כמו דבר שהוא מכוון למה שעומד עליו כי המקדש של מטה הוא למטה והמקדש העליון הוא למעלה עליו, ואע"ג שדרשו אותו לשון מכוון, אין זה קשיא כי דבר שהוא מכוון הוא מכוין לו, א"ג מדכתיב מכוון ולא מקום דרשו שהוא מכוון למקדש של מעלה והיינו שהוא כנגדו לגמרי עד שנראה שהוא מכוון לו.